

BOSNA I HERCEGOVINA
БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
BOSNIA AND HERZEGOVINA

URED ZA REVIZIJU FINANSIJSKOG POSLOVANJA INSTITUCIJA BiH
URED ZA REVIZIJU FINANSIJSKOG POSLOVANJA INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ФИНАНСИЈСКОГ ПОСЛОВАЊА ИНСТИТУЦИЈА БиХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

Musala 9, 71 000 Sarajevo, Tel/Fax: ++ 387 (0) 33 26 47 40, www.revizija.gov.ba, e-mail: saibih@bih.net.ba

Broj :

IZVJEŠTAJ O REVIZIJI DIREKCIJE ZA IMPLEMENTACIJU PROJEKTA CIPS ZA 2003. GODINU

Sarajevo, juli 2004. godine

SADRŽAJ

1.	MIŠLJENJE REVIZORA	3
2.	NALAZI I PREPORUKE	4
2.1.	Sistem internih kontrola	4
2.1.1.	Pravila i procedure potrošnje	4
2.1.2.	Planiranje i izvršenje budžeta	4
2.1.3.	Procedure usaglašavanja prihoda Projekta	5
2.2.	Izvršenje Budžeta Direkcije	5
2.2.1.	Nabavke	7
2.2.2.	Tekući izdaci	8
2.2.3.	Popis stalnih sredstava, potraživanja i obaveza Direkcije	13
2.3.	Izvršenje budžeta Projekta CIPS	15
2.3.1.	Prihodi Projekta	15
2.3.2.	Rashodi Projekta	15
2.3.3.	Popis stalnih sredstava, potraživanja i obaveza Projekta	18
3	OSVRT NA OBAVLJENU REVIZIJU ZA 2002.	20
4.	KORESPONDENCIJA	20
5.	REZIME	21

1. MIŠLJENJE REVIZORA

- 1.1. Ured za reviziju finansijskog poslovanja Institucija Bosne i Hercegovine izvršio je reviziju finansijskih izvještaja i finansijskog poslovanja u **Direkciji za implementaciju Projekta CIPS** (u daljem tekstu : Direkcija) za finansijsku 2003. godinu.
- 1.2. Rukovodstvo Direkcije odgovorno je za efikasno poslovanje koje treba biti u saglasnosti sa zakonskom regulativom. Ova odgovornost uključuje podnošenje pouzdanih izvještaja o poslovanju u godišnjem finansijskom izvještaju.
- 1.3. Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje o tim finansijskim izvještajima u saglasnosti sa generalno usvojenim revizionim standardima, te u skladu sa članom 13. Zakona o reviziji finansijskog poslovanja Institucija Bosne i Hercegovine («Službeni glasnik BiH» broj 17/99) izvjestimo o sljedećem :
 - da li su računi sastavljeni u skladu sa važećom zakonskom regulativom;
 - da li godišnji računi odražavaju tačan i istinit prikaz poslovanja tokom godine i stanja na kraju godine;
 - o ekonomičnosti, efikasnosti i uspješnosti kojom je organizacija koristila sredstva u obavljanju svojih funkcija;
- 1.4. Reviziju smo obavili u skladu sa generalno prihvaćenim revizionim standardima i standardima Međunarodne organizacije vrhovnih revizionih institucija – INTOSAI («Službeni glasnik BiH», broj 5/01). Ovi standardi zahtijevaju da reviziju planiramo i obavimo s ciljem postizanja razumne osnove za procjenu da li finansijski izvještaji predstavljaju tačan i istinit prikaz poslovanja tokom godine. Stoga je revizija ispitivala uzorak značajnih transakcija i odluka rukovodstva.

Smatramo da revizija koju smo obavili pruža razumnu osnovu za naše mišljenje.

Ured za reviziju izražava rezervu na finansijske izvještaje Direkcije za 2003. godinu u vezi pozicija koje se odnose na sljedeće :

- nedovoljno pouzdan sistem internih kontrola u dijelu koji se odnosi na pravila i kriterije potrošnje, razgraničenje rashoda između budžeta Direkcije i budžeta Projekta CIPS i postupke usaglašavanja naplaćenih prihoda od izdavanja ličnih dokumenata (tačka 2.1.);
- ostvareni rashodi Direkcije, kao posljedica nedovoljno pouzdanog sistema internih kontrola, nisu u svim aspektima izražavali ekonomičnost poslovanja Direkcije (tačka 2.2.1. i 2.2.2.);
- popis stalnih sredstava Projekta CIPS (27.776.645 KM) i obaveza Projekta (217.146 KM), kao i popis stalnih sredstava Direkcije (112.897 KM) i obaveza Direkcije (3.080.397 KM), nije bio izvršen sa stanjem na dan 31.12.2003. godine, te na taj način nije usaglašeno stvarno stanje sa knjigovodstvenim stanjem koje je iskazano u poslovnim knjigama. Obračun amortizacije stalnih sredstava također nije bio izvršen (tačka 2.2.3. i 2.3.3);
- neevidentirane i neplaćene obaveze iz 2002. godine u ukupnom iznosu od 133.337 KM realizovane su na teret raspoloživih sredstava budžeta Projekta u 2003. godini (tačka 2.3.2.);
- preporuke za otklanjanje određenih nedostataka uočenih tokom prethodne revizije za 2002. godinu nisu u potpunosti izvršene (tačka 3.);

2. NALAZI I PREPORUKE

2.1. Sistem internih kontrola

2.1.1. Pravila i procedure potrošnje

Direkcija je usvojila određena pravila potrošnje u vezi ograničenja izdataka i prava na korištenje mobilnih telefona, visine troškova prilikom službenih putovanja zaposlenih i angažovanih za rad u Direkciji, ukupnog mjesečnog iznosa izdataka za zakupe stanova i naknada za angažovanje zaposlenih u Direkciji po osnovu privremenih i povremenih poslova. Pravila su usvojena u formi odluke bez detaljnog opisa procedura u vezi izvršavanja ovih izdataka. Tokom obavljanja revizije utvrđene su određene nepravilnosti u vezi nepoštivanja postojećih pravila (izdaci za mobilne telefone) i potrebe utvrđivanja preciznih kriterija za izdatke putnih troškova, iznajmljivanja stanova i naknada za privremene i povremene poslove.

Preporučujemo Direkciji da precizira postojeća pravila i propiše konkretne pisane procedure u vezi pravdanja službenih putovanja, iznajmljivanja stanova i naknada za angažovanje zaposlenih na određeno vrijeme.

Revizija je u svojim nalazima utvrdila određena odstupanja od ekonomičnog trošenja budžetskih sredstava Direkcije što je posljedica nedostatka određenih pravila i procedura potrošnje vezano za sljedeće izdatke: uredski materijal, opravke i održavanja opreme i vozila, korištenje vozila (službenih i vlastitih), štampanje obrazaca, troškove održavanja i reprezentacije. Također, postojeće procedure stvaranja obaveza za navedene troškove koje je Direkcija preuzela od Ministarstva civilnih poslova nisu u potpunosti jasne i precizne i nisu u dovoljnoj mjeri primjenljive za poslove Direkcije koja posluje na više lokacija.

Preporučujemo Direkciji da bez odlaganja utvrdi vlastite pisane procedure stvaranja obaveza i da donese pisana pravila i kriterije za spomenute izdatke.

2.1.2. Planiranje i izvršavanje budžeta

Direkcija je za 2003. godinu imala raspoloživi budžet u iznosu od 5.144.083 KM. Također, pojedini izdaci Direkcije realizovani su putem budžeta Projekta CIPS (u daljem dijelu teksta: Projekat) koji je planiran u ukupnom iznosu od 19.500.000 KM sa kojeg je izvršavana realizacija kapitalnih izdataka Projekta. Direkcija nije svojim pisanim procedurama tačno razgraničila izdatke koji će se izvršavati na teret budžeta Direkcije od izdataka koji će se izvršavati na teret budžeta Projekta. Ove poslove trebalo bi uraditi u saradnji sa Ministarstvom finansija i trezora koji upravlja plaćanjem obaveza Projekta.

Kao posljedica toga, revizija je konstatovala određena preknjižavanja rashoda sa budžeta Direkcije na budžet Projekta s obzirom da bi u suprotnom došlo do narušavanja budžetskih ograničenja i prekoračenja budžeta Direkcije.

Tako je sa budžeta Direkcije (pozicija «špeditorske usluge») preknjiženo na budžet Projekta 48.020 KM, a sa pozicije «ugovorene usluge-ugovori za privremeno angažovane zaposlene» preknjiženo je na budžet Projekta 369.456 KM .

Također, rashodi po osnovu iznajmljivanja skladišnog prostora iz 2002. godine od strane Medicinske elektronike u iznosu od 45.056 KM izvršeni su na teret budžeta Projekta, iako su izdaci za iznajmljivanje predviđeni u budžetu Direkcije.

Revizija je u svojim ranijim preporukama predlagala precizno razgraničenje rashoda koji se realizuju iz odobrenog budžeta Direkcije od rashoda koji se realizuju iz prihoda koje ostvaruje Projekat, kako ne bi dolazilo do nenamjenskog korištenja prihoda Projekta.

Preporučujemo Direkciji da u saradnji sa Ministarstvom finansija i trezora utvrdi kriterije kojima će tačno razgraničiti pripadajuće rashode koji se izvršavaju na teret budžeta Direkcije od rashoda koji se izvršavaju na teret budžeta Projekta.

2.1.3. Procedure usaglašavanja prihoda Projekta

Direkcija ne vrši redovno usaglašavanje prihoda od izdatih ličnih dokumenata upoređivanjem broja izdatih dokumenata sa ostvarenim prihodima koji su naplaćeni u korist računa budžeta.

Kako bi se spomenuta finansijska kontrola ustanovila neophodno je uspostaviti link Direkcije CIPS-a sa ISFU sistemom, koji se nalazi u okviru Ministarstva finansija i trezora, putem kojeg se sva sredstva prikupljaju i evidentiraju. S obzirom da oba sistema koriste istu «Oracle» platformu, postoje tehnički preduslovi za međusobno interakciju ovih sistema, te bi stoga trebalo pristupiti pronalasku tehničkih rješenja međusobnog povezivanja i korištenja potrebnih zajedničkih informacija u svrhu boljeg praćenja prihoda i rashoda Projekta CIPS. Ovo povezivanje bilo bi korisno i kod ostalih institucija koje koriste podatke civilnog registra ili ISFU sistema, kako bi se poslovni procesi koji su povezani kroz više institucija posmatrali kao cjelina i nad njima vršio bolji nadzor i kontrola. Direkcija CIPS-a kao stručno tijelo trebala bi biti inicijator i nosilac ovih procesa, s obzirom da raspolaže tehničkom opremljenošću i stručnim kadrovima.

Preporučujemo Direkciji da u saradnji sa Ministarstvom finansija i trezora pokuša obezbijediti preduslove za automatsko praćenje i usaglašavanje stanja izvršenih i naplaćenih prihoda Projekta, te uspostavi procedure praćenja finansijskog stanja naplaćenih prihoda Projekta i redovnog izvještavanja menadžmenta, kako bi se uspostavila bolja finansijska i organizaciona kontrola.

2.2. Izvršenje Budžeta Direkcije

Ukupan budžet Direkcije za 2003. godinu iznosio je **5.600.000 KM**, a prema usvojenom rebalansu **5.144.083 KM**. Direkcija tokom 2003. godine nije koristila tekuće rezerve budžeta, ali je izvršila unutrašnju promjenu strukture pojedinih kategorija budžeta povećanjem stavke «Iznajmljivanje imovine i opreme» za 466.000 KM umanjujući ostale kategorije rashoda.

Odobreni budžet realizovan je za tekuće izdatke i kapitalne izdatke u ukupnom iznosu od **4.953.019 KM**, što je manje od raspoloživog budžeta za **191.064 KM**, ili što predstavlja ostvarenje **96 %** od plana.

Pregled izvršenja Budžeta za 2003. godinu prikazan je u narednoj tabeli :

PREGLED IZVRŠENJA BUDŽETA ZA 2003. godinu

Tabela br. 1.

Iznosi u KM

Red. broj	Vrsta rashoda	Budžet za 2003.god	Rebalans Budžeta za 2003.	Promjena strukture budžeta	Tekuće rezerve budžeta	Ukupno Odobreni Budžet (4+5+6)	Izvršenje budžeta 2003.	Indeks 8/7
1	2	3	4	5	6	7	8	9
I	Tekući izdaci	5.600.000	4.956.083	0	0	4.956.083	4.879.422	98
1.	Plate zaposlenih	359.161	203.073	0	0	203.073	201.553	99
2.	Naknade troš. zap. i skup.zast.	235.973	50.450	0	0	50.450	44.591	88
3.	Putni troškovi	185.400	115.400	0	0	115.400	112.894	98
4.	Izdaci za energiju	339.900	15.000	0	0	15.000	14.532	97
5.	Izdaci za komunalne usluge	778.680	528.680	-111.000	0	417.680	417.367	99
6.	Nabavka materijala	153.875	305.400	0	0	305.400	282.921	93
7.	Izdaci za usluge prijevoza i goriva	191.580	81.300	0	0	81.300	59.120	73
8.	Unajmljivanje imovine i opreme	2.719.200	2.840.040	+466.000	0	3.306.040	3.304.731	99
9.	Izdaci za tekuće održavanje	138.741	75.700	-25.000	0	50.700	39.537	52
10.	Izdaci za osiguranje	0	13.040	0	0	13.040	5.498	42
11.	Ugovorene usluge	497.490	728.000	-330.000	0	398.000	396.678	99
II	Tekući grantovi	0	0	0	0	0	0	0
III	Kapitalni izdaci	0	188.000	0	0	188.000	73.597	39
1.	Nabavka građevina	0	0	0	0	0	0	0
2.	Nabavka opreme	0	100.000	0	0	100.000	73.597	74
3.	Nabavka ostalih staln. sredstava	0	88.000	0	0	88.000	0	0
IV	Programi posebne namjene	0	0	0	0	0	0	0
V	SVEUKUPNO (I-IV)	5.600.000	5.144.083	0	0	5.144.083	4.953.019	96
VI	Broj zaposlenih	18	18	0	0	18	13	72

Direkcija nije prekoračila pojedine stavke budžeta, niti ukupan godišnji budžet za 2003. godinu. Izvršena preraspodjela sredstava pokazuje određenu nepreciznost u planiranju budžeta koja je najviše izražena na stavci rashoda «iznajmljivanje imovine i opreme» koja je preraspodjelom povećana za 466.000 KM. Također, ostvareni tekući izdaci realizovani su 98% od plana, a ostvareni broj zaposlenih iznosi 72% od planiranog, što ukazuje na povećane izdatke u odnosu na stvarni broj zaposlenih. Direkcija nije u potpunosti implementirala predviđeni broj zaposlenih prema sistematizaciji radnih mjesta (plan sistematizacije predviđa 21 zaposlenog, a plan budžeta 18 zaposlenih).

Prema navodima odgovornih lica, ostale poslove obavljaju zaposleni na određeno vrijeme, a popunjavanje radnih mjesta neće se izvršavati dok se ne završi implementacija Projekta i ne riješi status Direkcije nakon završene implementacije.

Preporučujemo Direkciji da budžet planira na osnovu prethodno utvrđenih kriterija raspodjele rashoda koji se izvršavaju iz budžeta Direkcije uzimajući u obzir raspoloživi broj stalno zaposlenih i zaposlenih po ugovoru o radu na određeno vrijeme. Kriterije raspodjele rashoda Direkcija bi trebala usaglasiti sa Ministarstvom finansija i trezora.

2.2.1. Nabavke

Izdaci za obrasce i papir

Ukupno ostvareni izdaci za obrasce i papir sa 31.12.2003. godine iznosili su **282.921 KM**.

Izdaci se odnose na troškove nabavki uredskog i kompjuterskog materijala za potrebe Projekta na svim lokacijama u BiH. Nabavka je vršena od dobavljača koje je SZP BiH izabrala kao najpovoljnije («Exclusive» Sarajevo i «Crobox» Sarajevo).

U Direkciji se ne sastavljaju trebovanja ili interne narudžbenice materijala prema lokacijama Projekta kao dokaz stvarnih potreba za ovim materijalom. Također, Direkcija ne evidentira utrošak materijala i materijal na zalihama što onemogućava uvid u stvarne potrebe za ovim materijalom.

S obzirom na značajnost ovih izdataka, preporučujemo Direkciji da donese pravila koja precizno definišu postupak iniciranja potreba za uredskim i kompjuterskim materijalom i njihovo odobravanje. Također, Direkcija mora obezbijediti evidentiranje ovog materijala na zalihama.

Usluge opravki i održavanja opreme

Ukupno realizovani ovi troškovi sa 31.12.2003. godine iznosili su **8.758 KM**.

Za obaveze koje se stvaraju na drugim lokacijama Projekta ne postoje procedure kojima se prethodno odobrava trošak prije njegovog nastajanja radi obrade i uvida u raspoloživa sredstva, tako da se već stvorene obaveze po fakturama dostavljaju u Direkciju na plaćanje.

Direkcija je koristila Odluku o procedurama stvaranja obaveza koja je usvojena od strane Ministarstva civilnih poslova i komunikacija 2002. godine. Direkcija se nije pridržavala ove odluke (za nabavke preko 1.500 KM predviđene tri ponude), mada navedena odluka nije u saglasnosti sa Odlukom o postupku nabavke roba, usluga i ustupanja radova usvojenoj od strane Vijeća ministara. Za realizovane usluge Direkcija nije obezbijedila saglasnost Ministarstva finansija i trezora.

Preporučujemo da Direkcija poštuje propisane procedure o postupcima nabavki koje su donesene od strane Vijeća ministara i da donese svoja interna pravila o procedurama stvaranja obaveza koja će precizirati određene postupke odobravanja nabavki.

Usluge opravki i održavanja vozila

Ukupno ostvareni troškovi sa 31.12.2003. godine iznosili su **29.013 KM**.

Ostvareni troškovi se najvećim dijelom odnose na servisiranje vozila. Dokumentacija u većini slučajeva nije bila potpuna, tako da u prilogu računa nedostaju narudžbenice, radni nalozi za izvršene usluge servisiranja kao i otpremnica rezervnih dijelova koji su izmijenjeni. Za realizovane usluge Direkcija nije obezbijedila saglasnost Ministarstva finansija i trezora.

Direkcija je dužna da poštuje propisane procedure o postupcima nabavki koje su donesene od strane Vijeća ministara i da donese svoja interna pravila o procedurama stvaranja obaveza koja će precizirati određene postupke odobravanja nabavki.

Usluge štampanja

Ukupno ostvarene usluge štampanja sa 31.12.2003. godine izvršene su u iznosu od **48.431 KM**.

Kontrolisani iznos od 48.115 KM odnosi se na štampanje obrazaca za potrebe izdavanja ličnih dokumenata po računu «Arka pres» d.o.o. Sarajevo. Dobavljač je izabran putem javnog konkursa, ali tenderska dokumentacija nije bila dana Reviziji na uvid. Komisija za izbor ponuđača konstatovala je da se dobavljač obavezao da će besplatno izvršiti transport dokumenata na sve lokacije CIPS-a, ali nigdje ne navodi da je izabran najpovoljniji isporučilac. Kasnije je sa «Arka pres» zaključen ugovor u kojem nedostaje vrijednost posla, ali su navedeni troškovi transporta u iznosu od 3.819 KM (sa porezom ovi troškovi su iznosili 4.201 KM). Kasnije, troškovi transporta zajedno sa vrijednosti posla fakturirani su i plaćeni. Dodavanjem cijene transporta izabrani isporučilac ne bi mogao biti izabran kao najpovoljniji dobavljač s obzirom da je ponuđena vrijednost posla iznosila 36.595 KM, a konačna vrijednost posla ostvarena je u iznosu od 40.414 KM.

Preporučujemo Direkciji da ispita ovakve slučajeve kršenja propisanih procedura nabavki i preduzme neophodne mjere kako bi se obezbijedilo ravnopravno učešće svih ponuđača na tržištu.

2.2.2. Tekući izdaci**Naknade troškova smještaja**

Ukupno ostvarene naknade troškova smještaja sa 31.12.2003.god. iznosile su **1.200 KM**. Prilikom isplate ovih naknada nisu postojali ugovori o zakupu stanova zaključeni između zaposlenih i stanodavaca.

Preporučujemo da se radi vjerodostojnosti evidentiranja i plaćanja obaveza za smještaj zaposlenih zaključuju ugovori i utvrde kriteriji do koje visine se mogu isplaćivati naknade za smještaj tj. zaključivati ugovori o zakupu.

Putni troškovi

Ukupno ostvareni ovi troškovi sa 31.12.2003. godine iznosili su **112.894 KM**.

Revizijom je utvrđeno da se izvještaji sa službenih putovanja zaposlenih nisu sastavljali u svim slučajevima i da računi u prilogu putnih naloga nisu ovjereni.

Dokumentacija u vezi troškova putovanja mora biti u potpunosti likvidirana i ovjerena za plaćanje kako bi dokazivala stvarni nastanak poslovne promjene.

Izdaci za špeditorske usluge

Ukupno ostvarene troškovi za ove namjene sa 31.12.2003. godine iznosili su **24.249 KM**.

Na izdacima su evidentirani troškovi špedicije i carinskog evidentiranja od strane «Dts-šped» d.o.o. Sarajevo i usluge «Siemens-a» d.o.o. Sarajevo (0,5%) na uvezenu opremu. Fakture je za sve izdatke ispostavljao «Siemens» d.o.o. Sarajevo.

Direkcija je dio ovih izdataka u iznosu od 48.020 KM preknjižila sa budžeta Direkcije na budžet Projekta CIPS s obzirom da bi budžet Direkcije bio prekoračen. Ovo je dokaz o korištenju budžeta Projekta u slučaju nemogućnosti uklapanja u budžet Direkcije i nepostojanju pravila o tačnoj pripadnosti troškova koji terete budžet Direkcije i budžet Projekta.

Preporučujemo Direkciji da precizno odredi pripadnost rashoda koji se evidentiraju na budžet Direkcije kako bi izvršenje budžeta bilo u potpunosti transparentno.

Izdaci telefonskih i poštanskih usluga

Ukupno ostvarene ovi troškovi sa 31.12.2003. godine iznosili su **316.911 KM**.

Pored troškova fiksnih i mobilnih telefona, na ovom izdacima prikazani su i troškovi korištenja BIHPAK mreže.

Direkcija je usvojila pravila o ograničenjima izdataka zaposlenih za korištenje mobilnih telefona. Međutim, na testiranom uzorku ovih troškova utvrđeno je da su se ovi troškovi priznavali i osobama koje nisu bile obuhvaćene ovim pravilima.

Navedeno predstavlja kršenje finansijske discipline. Preporučujemo da se Direkcija pridržava usvojenih internih pravila radi ekonomičnosti korištenja javnih sredstava.

Troškovi telefona za osoblje Direkcije zaposleno u Centru za personalizaciju podataka u prostorijama Medicinske elektronike u Banja Luci plaćaju se na osnovu «knjižnog terećenja» koje dostavlja Medicinska elektronika Banja Luka u skladu sa potpisanim generalnim ugovorom o pružanju usluga. Ovakav način evidentiranja i plaćanja rashoda bez uvida u originalnu dokumentaciju (račune i priloge računa) onemogućava uvid u stvarni nastanak poslovnih promjena. Mišljenja smo da Direkcija, bez obzira na klauzule ugovora, mora obezbijediti originalnu i ovjerenu dokumentaciju s obzirom na centralizovane finansijske evidencije.

Preporučujemo Direkciji da ubuduće obezbijedi dostavljanje originalne i ovjerene dokumentacije u sjedište Direkcije koja vodi centralnu finansijsku evidenciju o izvršavanju budžeta.

Izdaci za usluge održavanja i čistoće

Ukupno ostvareni ovi troškovi sa 31.12.2003. godine iznosili su **44.725 KM**.

Izdaci u iznosu od **6.059 KM** odnose se na režijske i komunalne usluge (voda, el. energija, čistoća, obezbjeđenje objekta, održavanje čistoće) izvršene do 31.12.2002. godine prema «knjižnom terećenju» Medicinske elektronike za prostorije Projekta u Banja Luci. Direkcija je ove izdatke realizovala iz budžeta 2003. godine umjesto na teret budžeta 2002. godine

Revizija se u ovom slučaju na osnovu «knjižnog terećenja» nije mogla uvjeriti u stvarni nastanak poslovne promjene i pripadnost rashoda odgovarajućem obračunskom periodu s obzirom da ne postoji originalna ovjerena dokumentacija (računi) koja dokumentovano dokazuje stvarni nastanak poslovne promjene kao i datum nastanka poslovne promjene.

Preporučujemo da Direkcija ubuduće obezbijedi dostavljanje originalne i ovjerene dokumentacije u sjedište Direkcije koja vodi centralnu finansijsku evidenciju radi vjerodostojnosti evidentiranja poslovnih promjena i evidentiranja poslovnih promjena u odgovarajućem obračunskom periodu.

Izdaci za gorivo

Ukupno ostvareni ovi troškovi sa 31.12.2003. godine iznosili su **51.149 KM**.

Direkcija je najvećim dijelom ove izdatke izvršavala od dobavljača koje je SZP BiH izabrala kao najpovoljnije. Na kraju mjeseca dobavljači su ispostavljali fakture koje su u prilogu sadržavale pregled vozila koji su koristili gorivo, količinu goriva, cijenu goriva i potpise osoba koje su koristile gorivo. Direkcija je benzinskim pumpama dostavila spisak vozila koje mogu točiti gorivo koji nije kompletan (nisu obuhvaćena sva službena vozila a postoje privatna vozila). Prema navodima odgovornih u Direkciji, u nedostatku službenih vozila, osobe angažovane po ugovorima koje rade na raznim lokacijama prilikom službenih putovanja koristile su svoja vozila i točile gorivo na raznim pumpama, a troškovi su pravdani putem blagajne. Uočili smo u jednom slučaju da je jedno vozilo koristilo i dizel gorivo i benzin. Mišljenja smo da izdatke za ove namjene treba precizirati odgovarajućim pravilima o potrošnji.

Preporučujemo Direkciji da utvrdi pravila potrošnje za navedene izdatke i utvrdi ovlaštenja za korištenje privatnih vozila uz obavezno pravdanje utrošenog goriva.

Registracija motornih vozila

Ukupno ostvareni troškovi sa 31.12.2003. godine iznosili su **5.651 KM**.

Na ovim izdacima evidentirani su troškovi osiguranja vozila (Auto kasko osiguranje) u iznosu od 2.197 KM od dobavljača «Sarajevo-Osiguranje» d.d. Sarajevo. Troškove je trebalo evidentirati na izdatke za osiguranje vozila. Dokumentacija u vezi ovih izdataka nije kompletna (nedostaje polica osiguranja), tako da se revizija nije mogla uvjeriti za koje vozilo je plaćeno kasko osiguranje.

Direkcija mora obezbijediti likvidnu i pravdajuću dokumentaciju za troškove koji se plaćaju iz budžeta, kao i evidentiranje izdataka u okviru kategorije troškova kojoj stvarno pripadaju radi efikasnosti izvršavanja budžeta.

Iznajmljivanje prostora ili zgrada

Ukupno ostvareni ovi troškovi sa 31.12.2003. godine iznosili su **2.908.645 KM**.

1. Dio izdataka evidentiran na ovim troškovima odnosi se na plaćene obaveze prema poštama u iznosu od **2.685.508 KM**. Troškovi se odnose na zakup poslovnog prostora iznajmljen od pošti u kojima se obavljaju poslovi izdavanja ličnih dokumenata za dio koji se odnosi na manipulativne troškove. Direkcija je budžetom za 2003. godinu obuhvatila finansiranje troškova zakupa u iznosu 2.840.040 KM, a preraspodjelom sredstava ovaj iznos je povećan na 3.306.040 KM.

Obavljanje poslova vezano za projekat CIPS obavlja se u prostorijama, i to : JP BH Pošte Sarajevo, JODP Srpske pošte Banja Luka i HP d.o.o. Mostar. Po tom osnovu, predviđeno je po prvobitnim ugovorima zaključenim sa sve tri pošte, iz 2002. godine, da Ministarstvo civilnih poslova i komunikacija, Ministarstvo finansija i trezora i Direkcija za implementaciju Projekta (tj. budžet BiH) plaća manipulativne troškove za uređenje lokacija (2,5 KM po svakom izdatom dokumentu – lična karta i vozačka dozvola), troškove zakupa 20 KM/m² zakupljenog prostora i ostale druge naknade (usluge pošta iz okvira registrovane djelatnosti i naknadu od 100 KM za svako šaltersko mjesto). Revizija je u svojim prethodnim nalazima dala primjedbe na nepreciznosti pojedinih stavki ugovora. Direkcija, odnosno Ministarstvo finansija i trezora, privremeno su obustavile plaćanja poštama (osim manipulativnih troškova), dok se odredbe ugovora ne preciziraju ili dok se ne zaključi novi ugovor.

Nakon provedene procedure usvajanja od strane Vijeća ministara, Ugovor o partnerstvu, servisiranju i pružanju usluga koji obuhvata sve tri pošte usaglašen je i potpisan u junu 2004. godine. Ugovor je zaključen na period od pet godina i potpisan između Bosne i Hercegovine (zastupane po Ministarstvu civilnih poslova, Ministarstvu finansija i trezora i Direkcije za implementaciju CIPS Projekta) i sve tri pošte.

S obzirom da su tokom 2003. i 2004. godine (do zaključivanja ugovora sa poštama) plaćani samo manipulativni troškovi i jedan period i troškovi po osnovu zakupa poslovnog prostora (dok plaćanje nije prekinuto dok se ne usaglasa novi ugovor sa poštama), na kraju godine evidentirane su ukupne neplaćene obaveze prema poštama u iznosu od 2.987.450 KM. Obaveze su nakon potpisivanja ugovora plaćene u 2004. godini.

Pregledom ispostavljenih faktura za troškove zakupa u 2003. godini, ustanovili smo da Direkcija nije utvrdila efikasne kontrole fakturisanog iznosa upoređivanjem broja izdatih dokumenata (koji je osnov za fakturisanje) sa svojim evidencijama o broju izdatih dokumenata.

Preporučujemo da Direkcija ustanovi kontrolne postupke kojima će se vršiti provjera fakturisanih obaveza za zakup u odnosu na izdate dokumente i zakupljenu površinu prostora.

2. Dio izdataka evidentiran na ovim troškovima u iznosu od **223.137 KM** odnosi se na realizaciju Ugovora o zakupu i korištenju poslovnog prostora od 01.09.2002. godine vezano za regulisanje prava 21 radnika Medicinske elektronike (u kojoj je smješten Centar za personalizaciju podataka), za koje je predviđena isplata bruto naknada u iznosu od **15.750 KM** za jedan mjesec.

Revizija se nije mogla uvjeriti u osnovanost ovih isplata s obzirom da nam nisu prezentovani ugovori o radu za 21 radnika, obračuni naknada, dokazi da su naknade primljene kao i dokazi o uplatama poreza i doprinosa na ove naknade. Naknadno su prema Aneksu ugovora ove naknade povećane od aprila 2004. godine za 3.793 KM po osnovu stimulacije za rad u drugoj i trećoj smjeni zaposlenih, tako da mjesečna naknada od aprila iznosi **19.543 KM**.

Preporučujemo da Direkcija obezbijedi likvidnu i pravdajuću dokumentaciju za utrošak ovih sredstava s obzirom da Direkcija vodi centralizovane finansijske evidencije i da za te evidencije odgovaraju ovlaštena lica Direkcije.

Iznajmljivanje stanova

Ukupno ostvareni troškovi sa 31.12.2003. godine za ove namjene iznosili su **35.029 KM**.

Na ovim troškovima evidentirani su izdaci za iznajmljene stanove za potrebe Projekta. Pojedinačne cijene zakupa po ugovorima iznosile su 500 KM, 600 KM, 785 KM i 900 KM. Donesena je odluka o ukupnim troškovima zakupa u iznosu 2.700 KM. Prema navodima odgovornih, stanove su koristile osobe angažovane na projektu koje su dolazile službeno sa raznih lokacija u Sarajevu, tj. u sjedište Direkcije. Zakupi stanova plaćani su putem blagajne. Ugovori o zakupu stanova nisu ovjereni od strane Poreske uprave. Uočili smo nepreciznost Odluke Vijeća ministara u ovom dijelu koja nije odredila cijene dozvoljenog maksimalnog iznosa zakupa.

Preporučujemo da Direkcija prijavi podatke o zakupu Poreskoj upravi i da isplate po ovom iznosu izvršava na tekuće račune zakupodavaca. Također, potrebno je obezbijediti dokaze o korištenjima ovih stanova od strane zaposlenih ili angažovanih na poslovima CIPS Projekta i o periodima korištenja.

Ugovorene usluge Projekta CIPS

Ukupno ostvarene ugovorene usluge sa 31.12.2003. godine iznosile su **299.475 KM**.

Na ovim troškovima prikazani su izdaci za naknade angažovanih zaposlenih po ugovorima o radu na poslovima Projekta. Najveći broj angažovanih zaposlenih odnosi se na radnike Ministarstava unutrašnjih poslova koji rade na poslovima personalizacije dokumenata i akviziciji podataka. Ukupan broj angažovanih izvršilaca sa 31.12.2003. godine iznosio je 64 (32 iz Federacije BiH i 32 iz Republike Srpske). Naknade po ugovorima kretale su se od 400 KM do 1.500 KM. Povremeno su za ove poslove isplaćivane i stimulacije prema odlukama.

Visina naknade definisana je odlukom i opisom konkretnih poslova. Uočeno je angažovanje projekt menadžera (visina naknade 1.500 KM) koji nisu obuhvaćeni spomenutom odlukom, tako da navedena odluka nije u potpunosti poštovana ili je sama odluka nepotpuna. Ugovorom također nije preciziran iznos naknade, a priznati su dodatni troškovi angažmana (troškovi mobilnih telefona, prijevoza vlastitim vozilom, dnevnice i ostalo).

Revizija je u svojim ranijim preporukama isticala da ugovori o angažovanju dodatnog osoblja u vezi Projekta imaju privremeni karakter koje stalno treba produžavati. Pitanje zaposlenih treba riješiti na adekvatan način, kroz stalni radni odnos kako bi buduće funkcionisanje Projekta bilo obezbjeđeno.

Sa ovih troškova izvršeno je preknjižavanje izdataka za dio zaposlenih po ugovoru u iznosu od **369.456 KM** na budžet Projekta, s obzirom da bi došlo do prekoračenja ovih izdataka na teret budžeta Direkcije. U obrazloženju je navedeno da se naknade ovih angažovanih odnose direktno na poslove Projekta. Direkcija nije prethodno utvrdila kriterije razdvajanja.

U ovom slučaju došlo je do realizacije istih ili sličnih izdataka i sa budžeta Direkcije kao i sa budžeta Projekta. Preporučujemo da Direkcija precizno razgraniči troškove koji terete budžet Direkcije od troškova koje terete budžet Projekta.

Usluge reprezentacije

Ukupno ostvareni troškovi reprezentacije sa 31.12.2003. godine iznosili su **24.164 KM**.

Direkcija nema pisana pravila i procedure za troškove reprezentacije koje regulišu pravo na reprezentaciju, uslove korištenja i dozvoljene iznose. Kao posljedica ovoga uočili smo u pojedinim slučajevima nedostatak specifikacija izvršenih ugostiteljskih usluga.

Preporučujemo da Direkcija donese ova pravila kojima će se odrediti uslovi i namjena korištenja ovih sredstava.

2.2.3 Popis stalnih sredstava, potraživanja i obaveza Direkcije

Popis imovine, potraživanja i obaveza Direkcije na dan 31.12.2003. godine trebalo je izvršiti na osnovu Odluke Ministarstva civilnih poslova na osnovu koje je formirana komisija za popis sredstava i obaveza. Navedenom Odlukom imenovane su Komisija za popis stalnih sredstava Direkcije za implementaciju Projekta CIPS kao i Komisija za popis novčanih sredstava, obaveza i potraživanja. Odlukama nije imenovana Centralna komisija ili određena jedna od navedenih komisija koja će sačiniti Elaborat o popisu sredstava i obaveza na dan 31.12.2003. godine.

Popis stalnih sredstava

Komisija za popis stalnih sredstava nije izvršila popis osnovnih sredstava na dan 31.12.2003. godine.

Knjigovodstvena vrijednost osnovnih sredstava na dan 31.12.2003. godine iznosila je **112.897 KM** što je iskazano i u Bilansu stanja na dan 31.12.2003. godine. Također, Direkcija nije izvršila obračun amortizacije osnovnih sredstava.

Kako nije izvršen popis osnovnih sredstava, nije izvršeno ni usklađivanje knjigovodstvenog stanja sa stanjem po popisu.

Dalje nepravilnosti prilikom popisa osnovnih sredstava odnose se na sljedeće:

- nije doneseno uputstvo o godišnjem popisu;
- nije sačinjen plan popisa;
- nisu zadužene odgovorne osobe po lokacijama za osnovna sredstva;
- stalna sredstva nisu označena inventurnim brojevima.

Direkcija je u 2004. godini preduzela aktivnosti na izvršavanju popisa stalnih sredstava i obračunavanja amortizacije.

U toku 2003. godine nabavljena su osnovna sredstva u vrijednosti 73.597 KM i to:

- kompjuterska oprema	33.094 KM
- oprema za prenos podataka i glasa	8.235 KM
- motorna vozila	32.268 KM
Ukupno:	73.597 KM

Navedena osnovna sredstva nabavljena su na osnovu utvrđenih stavki rashoda Ministarstva civilnih poslova BiH, odnosno Direkcije za implementaciju CIPS Projekta u budžetu za 2003. godinu. Sve nabavke su izvršene u skladu sa Odlukom o postupku nabave roba, usluga i ustupanju radova za potrebe institucija BiH (Službeni glasnik BiH broj 13/03), i uz suglasnost Ministarstva financija i trezora.

Popis potraživanja i obaveza

Direkcija za implementaciju Projekta nije imala potraživanja u Bilansu stanja na dan 31.12.2003. godine.

Obaveze po knjigovodstvenom stanju u Bilansu stanja i poslovnim knjigama na dan 31.12.2003. godine iskazane su u iznosu od **3.080.397 KM**, i to:

Kratkoročne tekuće obaveze (pošte)	2.987.450 KM
Kratkoročne obaveze prema fizičkim licima	12.570 KM
Obaveze prema zaposlenima	48.850 KM
<u>Ostala razgraničenja</u>	<u>31.527 KM</u>
Ukupno:	3.080.397 KM

Obaveze nisu popisane na dan 31.12.2003. godine. Kako nije izvršen popis obaveza, nije izvršeno ni usklađivanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom. Elaborat o popisu sredstava i izvora sredstava na dan 31.12.2003. godine nije sačinjen i isti nije usvojen od strane menadžmenta Direkcije.

Uočene nepravilnosti mogu imati uticaja na zaštitu imovine Direkcije. Na osnovu navedenog predlažemo Direkciji da se što prije izvrši popis osnovnih sredstava i obaveza i da se usaglasi stvarno stanje sa stanjem u poslovnim knjigama. Također, potrebno je izvršiti obračun amortizacije osnovnih sredstava kako bi sadašnja vrijednost stalnih sredstava bila pravilno iskazana.

2.3. Izvršenje budžeta Projekta CIPS

2.3.1. Prihodi Projekta

Prihodi Projekta prema usvojenom budžetu od 07.03.2003. iznosili su 35.600.000 KM. Kalkulacija prihoda obuhvatala je program realizacije saobraćajnih dozvola koji nije izvršen u 2003. godini. Rebalansom budžeta prihodi su smanjeni za 16.100.000 KM, tako da su konačno planirani prihodi iznosili 19.500.000 KM. Realizovani prihodi u 2003. godini ostvareni su u iznosu od 11.496.156 KM što je manje za 8.003.844 KM, ili 41% manje od planiranih, što pokazuje neizvršenje planiranih prihoda od izdavanja ličnih dokumenata u 2003. godini. Realizovani prihodi Projekta u 2003. godini ostvareni su od aktivnosti izdavanja ličnih karata i vozačkih dozvola. Zaključno sa 31.12.2003. godine izdato je:

- ličnih karata 499.455 komada
- vozačkih dozvola 158.635 komada

Na osnovu izdanih dokumenata ostvareni su prihodi u 2003. godini, i to:

Tabela br 2.			Iznosi u KM
Red. Broj	Šifra prihoda	Vrsta prihoda	Iznos u KM
1.	722906	Uplate za lične karte	5.142.851
2.	722907	Uplate za vozačke dozvole	6.353.305
UKUPNO			11.496.156

2.3.2. Rashodi Projekta

Rashodi Projekta prema usvojenom budžetu od 07.03.2003. iznosili su 30.000.000 KM. Kalkulacija rashoda obuhvatala je program realizacije saobraćajnih dozvola koji nije izvršen u 2003. godini. Rebalansom budžeta rashodi su smanjeni za 10.500.000 KM, tako da su konačno planirani rashodi iznosili 19.500.000 KM. Realizovani rashodi u 2003. godini ostvareni su u iznosu od 13.251.452 KM što je manje za 6.248.548 KM, ili 32% manje od planiranih, što pokazuje da implementacija Projekta CIPS nije bila u potpunosti izvršena u 2003. godini.

Realizovani kapitalni izdaci Projekta u 2003. godini ostvareni su za implementaciju druge faze Projekta u ukupnom iznosu od 11.160.567 KM. Pregled ostvarenih kapitalnih izdataka po dobavljačima prikazujemo u nastavku teksta :

Ukupne nabavke od «Siemensa» (5.689.499.- €)	ili	11.127.693 KM
Nabavke od Formel-a		744 KM
Nabavke od Printex-a		708 KM
Namještaj		1.840 KM
Kompjuterska oprema		1.782 KM
Ostali uredski strojevi		27.800 KM
UKUPNE NABAVKE U 2003. GODINI		11.160.567 KM

Pregled realizovanih rashoda Projekta prikazujemo u narednoj tabeli :

PREGLED REALIZOVANIH RASHODA PROJEKTA

Tabela br. 3.

Iznosi u KM

Re d. broj	Vrsta prihoda	Ekon. Kod	Rebalans za 2003.god.	Ostvarenje za 2003.god.	Razlika (5 - 4)	Ind. 5/4
1	2	3	4	5	6	7
	TEKUĆI IZDACI		0	2.090.885	2.090.885	-
1.	Plaće zaposlenih	611100	0	0	0	-
2.	Naknad.trošk.zaposl.i sk.pos.	611200	0	0	0	-
3.	Putni troškovi	613100	0	0	0	-
4.	Izdaci za energiju	613200	0	0	0	-
5.	Izdaci za komunalne usluge	613300	0	75.615	75.615	-
6.	Nabavka materijala	613400	0	4.680	4.680	-
7.	Izdaci za usl. prijev. i goriva	613500	0	0	0	-
8.	Iznajmljiv. imovine i opreme	613600	0	45.056	45.056	-
9.	Izdaci za tekuće održavanje	613700	0	125.678	125.678	-
10.	Izdaci za osiguranje	613800	0	513.159	513.159	-
11.	Ugovorne usluge	613900	0	422.694	422.694	-
12.	Kamate na dom. pozajmice	616300	0	904.003	904.003	-
	KAPITALNI IZDACI		0	11.160.567	11.160.567	-
1.	Nabavka građevina	821200	0	0	0	-
2.	Nabavka opreme	821300	0	11.160.567	11.160.567	-
3.	Nabavka ostalih stal.sredst.	821400	0	0	0	-
	Ukupno Projekat		19.500.000	13.251.452	6.248.548	68

Izvršenje budžeta Projekta planirano je u ukupnom iznosu, bez prikazivanja analitičkih pozicija rashoda. Pored toga, Direkcija nije tačno definisala rashode koji su trebali biti realizovani na teret budžeta Projekta.

Preporučujemo Direkciji da budžet Projekta planira analitički prema pojedinim kategorijama troškova uz prethodno tačno definisanje koji rashodi mogu biti izvršeni na teret budžeta Projekta.

Revizija je kontrolisala pojedinačne rashode :

Izdaci za komunalne usluge

Ukupno ostvarene ostale komunalne usluge sa 31.12.2003. godine iznosile su 75.615 KM. Troškovi se odnose na izdatke za špeditorske usluge (71.720 KM) i izdatke za telefonske i poštanske usluge (3.895 KM).

Troškovi špeditorskih usluga sa dobavljačem DTS-šped d.o.o. Sarajevo realizovani su za pružanje usluga špedicije prilikom uvoza opreme za projekat. PTT usluge odnose se na usluge korištenja Interneta od dobavljača «Logosoft» Sarajevo sa kojim je zaključen Ugovor (ugovor nema broja i datuma). Iznos od 48.020 KM po osnovu troškova špedicije preknjižen je sa budžeta Direkcije na budžet Projekta.

S obzirom da je dio ovih izdataka realizovan preko budžeta Direkcije, preporučujemo da se precizno odredi pripadnost rashoda koji se evidentiraju na teret budžeta Projekta kako bi izvršenje budžeta bilo u potpunosti transparentno.

Iznajmljivanje imovine

Izdaci za iznajmljivanje imovine i opreme ostvareni su sa 31.12.2003. godine u iznosu **45.056 KM**. Troškovi se odnose na izdatke za iznajmljivanje skladišnog prostora (45.056 KM), po ugovoru o zakupu i korištenju poslovnog prostora zaključen sa Medicinskom elektronikom Banja Luka. Zakup se odnosi na period od septembra do decembra 2002. godine. Direkcija je trebala ove izdatke evidentirati na teret sredstava budžeta 2002. godine, a ne na teret budžeta 2003. godine, što nije u saglasnosti sa računovodstvenim standardima koji definišu evidentiranje poslovnih promjena u periodu kada su te poslovne promjene i nastale.

Zakup po istom osnovu za 2003. godinu u iznosu 135.168 KM evidentiran je na budžetu Direkcije.

S obzirom da je dio i ovih izdataka realizovan preko budžeta Direkcije, preporučujemo da se precizno odredi pripadnost rashoda koji se evidentiraju na teret budžeta Projekta kako bi izvršenje budžeta bilo u potpunosti transparentno.

Preporučujemo da Direkcija sve stvorene obaveze koje su vezane za određeni vremenski period evidentira u istom vremenskom periodu kako bi se obezbijedilo pravilno izvršavanje budžeta.

Izdaci za tekuće održavanje

Izdaci za tekuće održavanje ostvareni su sa 31.12.2003. godine u iznosu 125.678 KM. Izdaci se odnose na usluge opravki i održavanja zgrada.

Za adaptaciju zgrade Medicinske elektronike plaćene su u 2003. godini treća i konačna situacije izvođaču radova «Tehnika komerc» Banja Luka za uređenje prostora. Ukupno je po situacijama plaćeno **59.463 KM**. Treća situacija u iznosu 24.373 KM odnosi se na decembar 2002. godine i trebala je teretiti sredstva budžeta 2002. godine. Ukupan iznos preostalih sredstava (59.463 KM) po odluci iz 2002. godine za korištenje tekućih rezervi trebao je biti izmiren iz odobrenih budžetskih rezervi u 2002. godini.

Za rekonstrukciju i adaptaciju 5. sprata zgrade Parlamenta u Sarajevu u kojoj je smještena Direkcija, plaćena je u 2003. godini konačna situacija izvođaču radova «Izgradnja inžinjeri» Zenica za uređenje prostora. Okončana situacija u iznosu **28.818 KM** odnosi se na oktobar 2002. godine.

Direkcija je i u ovom slučaju realizovala obaveze iz 2002. godine na teret raspoloživih sredstava budžeta za 2003. godinu.

Preporučujemo da Direkcija sve stvorene obaveze koje su vezane za određeni vremenski period evidentira u istom vremenskom periodu kako bi se obezbijedilo pravilno izvršavanje budžeta.

Izdaci osiguranja i bankarskih usluga

Izdaci za osiguranje i bankarske usluge ostvareni su sa 31.12.2003. godine u iznosu 513.129 KM. Troškovi se odnose na proviziju na odobreni kratkoročni kredit po akreditivu za Projekat od «Raiffeisen» banke Sarajevo.

Direkcija treba svojim internim pravilima potvrditi pripadnost ovih rashoda budžetu Projekta.

Ugovorene usluge

Ugovorne usluge ostvarene su sa 31.12.2003. godine u iznosu 369.456 KM. Navedene usluge odnose se na izdatke angažovanog osoblja na razvoju Projekta koji su **preknjiženi** sa budžeta Direkcije na budžet Projekta. Obračun i isplata izdataka odnosi se na 35 angažovanih u 2003. godini na osnovu ugovora o djelu. Izdaci su preknjiženi sa budžeta Direkcije s obzirom da bi došlo do prekoračenja troškova raspoloživog budžeta Direkcije. Prema navodima odgovornih lica, naknade se odnose na angažovana lica koja su direktno vezani za projekat. Nismo se mogli uvjeriti u ovo obrazloženje.

Preporučujemo i u ovom slučaju da se precizno odredi pripadnost rashoda koji se evidentiraju na teret budžeta Projekta kako bi izvršenje budžeta bilo u potpunosti transparentno.

Kamate

Kamate sa 31.12.2003. godine ostvarene su u iznosu 904.003 KM. Kamate su knjižene na osnovu kamatnih listova po obračunatim kamatama na odobreni kredit od «Raiffeisen» banke za realizaciju CIPS Projekta.

Direkcija treba svojim internim pravilima potvrditi pripadnost ovih rashoda budžetu Projekta.

2.3.3. Popis stalnih sredstava, potraživanja i obaveza Projekta

Popis imovine, potraživanja i obaveza na dan 31.12.2003. godine trebao je biti izvršen na osnovu Odluke o formiranju komisije za popis sredstava i obaveza koju je Ministarstvo civilnih poslova donijelo 11.12.2003. godine. Navedenom Odlukom imenovane su Komisija za popis stalnih sredstava Direkcije za implementaciju Projekta, kao i Komisija za popis novčanih sredstava, obaveza i potraživanja. Odlukama nije imenovana Centralna komisija ili određena jedna od navedenih komisija koja će sačiniti Elaborat o popisu sredstava i obaveza na dan 31.12.2003. godine.

Popis stalnih sredstava

Komisija za popis stalnih sredstava nije izvršila popis osnovnih sredstava na dan 31.12.2003. godine. Također, nije izvršen obračun amortizacije osnovnih sredstava.

Knjigovodstvena vrijednost osnovnih sredstava na dan 31.12.2003. godine iznosila je **27.776.645 KM** što je iskazano i u Bilansu stanja na dan 31.12.2003. godine. Knjigovodstvena vrijednost stalnih sredstava iskazana je kao:

- Oprema	31.422 KM
- Sredstva u pripremi	<u>27.745.223 KM</u>
Ukupno:	27.776.645 KM

Stalna sredstva evidentirana kao sredstva u pripremi, stavljena su u upotrebu, tako da je potrebno izvršiti korekcije knjiženja.

Kako nije izvršen popis osnovnih sredstava nije izvršeno ni usklađivanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem po popisu.

Direkcija je u 2004. godini preduzela aktivnosti na izvršavanju popisa stalnih sredstava i obračunavanja amortizacije.

Ostali propusti u izvršavanju popisa osnovnih sredstava odnose se na sljedeće:

- nije doneseno uputstvo o godišnjem popisu;
- nije sačinjen plan popisa;
- komisija za popis nije osposobljena za popis s obzirom da se radi o specifičnoj kompjuterskoj opremi za izdavanje ličnih dokumenata;
- nisu zadužene odgovorne osobe po lokacijama za osnovna sredstva;
- stalna sredstva nisu označena inventurnim brojevima.

Uočene nepravilnosti mogu imati uticaja na zaštitu imovine Direkcije koja se odnosi na stalna sredstva Projekta. Preporučujemo da Direkcija za popis sredstava angažuje osobe koje poznaju specifičnu softversku i hardversku opremu nabavljenu od «Siemensa».

S obzirom da su stalna sredstva u upotrebi, a da se vode kao sredstva u pripremi zbog implementacije Projekta koja je još u toku, preporučujemo da se sredstva preknjiže na sredstva u upotrebi i obračuna i proknjiži pripadajuća amortizacija sredstava od momenta stavljanja sredstava u upotrebu.

Zbog navedenog predlažemo da se što prije izvrši popis osnovnih sredstava, uskladi stvarno stanje po popisu sa stanjem u poslovnim knjigama i zaduže odgovorne osobe za opremu po lokacijama Projekta.

Popis potraživanja i obaveza

Projekat nema iskazanih potraživanja na dan 31.12.2003. godine.

Obaveze Projekta po knjigovodstvenom stanju iskazane u Bilansu stanja na dan 31.12.2003. godine iznose **217.146 KM** i odnose se na neplaćene obaveze prema dobavljaču «Siemens» za isporučenu opremu Projekta.

Popis obaveza na dan 31.12.2003. godine nije izvršen. Kako nije izvršen popis obaveza, nije izvršeno ni usklađivanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom.

Preporučujemo Direkciji da naknadno izvrši popis obaveza prema dobavljačima i neplaćenim fakturama sa stanjem na dan 31.12.2003. godine i da usagласи iznos sa stanjem u poslovnim knjigama.

Revizija je u svojim ranijim preporukama isticala potrebu izrade konačne i precizne analize priliva novca (cash – flow) CIPS Projekta kojom bi se odredila tačka isplativosti Projekta. Direkcija nije izradila ovu analizu pravdajući se kašnjenjem u konačnom zaključivanju ugovora sa poštama i nepoznavanju svih parametara rashoda Projekta. S obzirom da će uskoro biti završena implementacija Projekta, mišljenja smo da Direkcija treba da izradi kompletan obračun troškova Projekta od početka do kraja implementacije.

Preporučujemo Direkciji da izvrši konačan finansijski obračun svih troškova Projekta CIPS od početka do kraja implementacije.

3. OSVRT NA OBAVLJENU REVIZIJU 2002.

Ured za reviziju izvršio je reviziju poslovanja Direkcije za 2002. godinu, o čemu je sačinjen Izvještaj o reviziji. Osvrtom na preporuke prethodne revizije, utvrđeno je da Direkcija nije preduzela sve aktivnosti na otklanjanju nedostataka konstatovanih revizijom, i to :

- Pitanje zaposlenih na projektu CIPS nije riješen na adekvatan način kroz stalni radni odnos;
- Nije izrađena Analiza priliva novca (cash–flow) koja treba da pokazuje realnu tačku isplativosti Projekta;
- Nije izvršeno precizno razdvajanje rashoda koji se plaćaju iz odobrenog budžeta Direkcije i rashoda koji se realizuju iz budžeta Projekta;
- Materijalna evidencija opreme Projekta nije ustrojena i po tom osnovu nije izvršen popis do sada nabavljene opreme Projekta i usaglašen sa stanjem opreme iskazanim u poslovnim knjigama.

4. KORESPONDENCIJA

Direkciji za implementaciju projekta CIPS je dana 21.07.2004. godine uručen Nacrt izvještaja o izvršenoj reviziji za 2003. godinu na razmatranje i dostavljanje eventualnih komentara i primjedbi na nalaze revizije.

U ostavljenom roku od 6 dana, Direkcija je dostavila komentare i primjedbe na Izvještaj o izvršenoj reviziji. Izvještaj za Parlamentarnu skupštinu BiH predstavlja izvještaj dostavljen klijentu uz izmjene na osnovu primjedbi od strane klijenta koje je Ured za reviziju uvažio.

5. REZIME

Tokom obavljanja svog mandata revizija je uočila određene nedostatke u poslovanju Direkcije koji se tiču sistema internih kontrola. Utvrđeno je da je Direkcija usvojila određena pravila potrošnje u formi odluka, ali koja nisu dovoljno precizna. Za ostale izdatke, pravila i kriteriji potrošnje kojima se postiže ekonomičnost trošenja budžetskih sredstava nisu usvojena. U dijelu koji se odnosi na planiranje i izvršenje budžeta Direkcije i budžeta Projekta CIPS, konstatovano je da Direkcija nije izvršila precizno razgraničenje rashoda koji se izvršavaju na teret budžeta Direkcije od rashoda koji se realizuju na teret budžeta Projekta. Kao posljedica toga, došlo je do određenih preknjižavanja rashoda sa budžeta Direkcije na budžet Projekta zbog mogućeg prekoračenja troškova budžeta Direkcije. Također, revizijom je utvrđeno da Direkcija ne vrši usaglašavanje prihoda od izdatih ličnih dokumenata u naturalnom i finansijskom iznosu sa naplaćenim prihodima na računu budžeta.

Kontrolom izvršenja budžeta za 2003. godinu, izvršene preraspodjele sredstava ukazuju na nedovoljnu preciznost u planiranju budžeta Direkcije. Također, organizaciona šema Direkcije nije u potpunosti implementirana, a pitanje zaposlenih u Direkciji angažovanih na poslovima Projekta nije riješeno kroz stalni radni odnos.

Popis stalnih sredstava i obaveza Projekta CIPS i Direkcije nije bio izvršen sa stanjem na dan 31.12.2003. godine.

Obaveze Direkcije koje su nastale u 2002. godini realizovane su na teret sredstava budžeta u 2003. godini, čime je narušeno načelo pripadnosti rashoda, odnosno prikazivanja rashoda u obračunskom periodu na koji se i odnose.

Finansijska dokumentacija Direkcije koja predstavlja osnov za realizaciju sredstava budžeta nije bila u potpunosti kompletna i likvidirana da bi se mogla izvršavati plaćanja iz budžeta.

Osvrtom na preporuke prethodne revizije, utvrđeno je da Direkcija nije preduzela sve aktivnosti na otklanjanju nedostataka koji su konstatovani revizijom za 2002. godinu.

∴

**vršilac dužnosti generalnog
revizora**

Samir Mušović

zamjenik generalnog revizora

Dragan Kulina